

Beogradski centar za bezbednosnu politiku

April 2013.

Sever Džigurski

PRAĆENJE I IZVEŠTAVANJE O SPROVOĐENJU NACIONALNOG AKCIONOG PLANA REPUBLIKE SRBIJE ZA PRIMENU REZOLUCIJE 1325 SAVETA BEZBEDNOSTI UJEDINJENIH NACIJA

PRAKSE I IZAZOVI

Sažetak

Autor u tekstu analizira proces realizacije Nacionalnog akcionog plana Republike Srbije za primenu Rezolucije 1325 SB UN-a, sa posebnim fokusom na proces praćenja i izveštavanja o njegovom sprovođenju. Dokument treba da ponudi rešenja koja će pomoći efikasnijoj i efektivnijoj reformi sektora bezbednosti, posebno reformi njenih elemenata koji treba da doprinesu obezbeđivanju rodne ravnopravnosti, uspostavljanjem sistema za praćenje i izveštavanje o sprovođenju NAP-a 1325. Analizom dokumenata i obavljanjem dubinskih intervjua obezbeđeno je široko razumevanje dosadašnje prakse. Istraživanjem i poređenjem sa drugim procesima sprovođenja nacionalnih strateških dokumenata autor nastoji da izvede zaključke o ključnim uspesima i preprekama kako bi na osnovu toga razvio preporuke za unapređenje sistema za praćenje i izveštavanje o sprovođenju Nacionalnog akcionog plana.

Ključne reči: žene, mir, bezbednost, strateški dokumenti, državna uprava, praćenje, izveštavanje, indikatori.

Preporuke

Za efikasnije i efektivnije sprovođenje Nacionalnog akcionog plana 1325

1. Treba raditi na boljem **međusobnom poznavanju** sistema i načina funkcionisanja institucija i organizacija civilnog društva kao preduslovu za uspešnu saradnju i adekvatno sprovođenje NAP-a 1325;
2. Treba kontinuirano **graditi kapacitete** analitičkih grupa, osoba od poverenja, savetnika/ca za rodnu ravnopravnost i osoba na rukovodećim pozicijama;
3. Treba obezbediti **uspostavljanje i efikasno delovanje tela i mehanizama predviđenih u NAP-u 1325**, pre svega **upostavljanjem Političkog saveta**;
4. Treba omogućiti da **Multisektorsko koordinaciono telo (MKT) postane operativno telo** rasterećeno poslova političke koordinacije;
5. Treba redefinisati **procedure i uloge uspostavljenih tela** kako bi se obezbedilo efikasnije i efektivnije sprovođenje NAP-a;
6. Treba osigurati **povezanost planova** sprovođenja NAP-a 1325 sa srednjoročnim i godišnjim operativnim planovima organa i organizacija civilnog društva;
7. Treba obezbediti **transparentnost sprovođenja** NAP-a 1325 objavljivanjem izveštaja svih organa i objedinjenog izveštaja MKT-a.

Za unapređeno praćenje i izveštavanje o sprovođenju Nacionalnog akcionog plana 1325

1. Treba osigurati pristup zasnovan na podacima, tj. obezbediti da izveštavanje bude rezultat analiza dostupnih podataka;
2. Treba strateški raditi na obezbeđivanju sredstava za kontinuirano praćenje i izveštavanje o sprovođenju NAP-a;
3. Treba razviti nove forme za prikupljanje podataka i izveštavanja, koje će biti prilagođene svim uključenim organima; izveštavanje treba da bude jasno i fokusirano, prevashodno usmereno na izveštavanje o postignutim rezultatima;
4. Treba sprovesti analizu i uskladiti praćenje i izveštavanje o sprovođenju NAP-a 1325 sa: a) raspoloživim podacima i indikatorima koje prati Republički zavod za statistiku i b) obavezama relevantnog međunarodnog izveštavanja Republike Srbije (npr. CEDAW);
5. Treba obezbediti participativan pristup prilikom definisanja indikatora, posebno uz učestvovanje osoba koje će ih direktno koristiti kako bi ih adekvatno razumele i osećale vlasništvo nad njima, i izveštavati prema tim indikatorima.
6. Treba prilikom definisanja indikatora u obzir uzeti korisnike i svrhu izveštaja kako bi sadržaj i struktura izveštaja bili upotrebljivi.
7. Treba definisati 2 nivoa indikatora:
 - a. prvi – nacionalni set opštih indikatora – u saradnji sa Republičkim zavodom za statistiku i predstavnicima svih organa zaduženih za sprovođenje NAP-a;
 - b. drugi – na nivou institucija – fleksibilan, koji omogućava svim organima da utvrde indikatore adekvatne aktivnostima koje sprovode;
8. Treba definisati standarde za izveštavanje (dužina, pristup, struktura, jezik)

Metodologija

Ovaj dokument izrađen je kako bi bila analizirana praksa praćenja i izveštavanja o sprovođenju Nacionalnog akcionog plana za primenu Rezolucije 1325 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija pod nazivom „Žene, mir i bezbednost“ u Republici Srbiji.

Istraživanje neophodno za pripremu dokumenta sprovedeno je u periodu januar–februar 2013. godine. Metodologija istraživanja prevashodno je zasnovana na kvalitativnim i participativnim tehnikama, u šta je uključena i analiza dokumenata i obavljanje dubinskih intervjua. Tokom sedam (7) razgovora obuhvaćeno je dvadeset (20) osoba, predstavnika/ca analitičkih grupa Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave carina, Uprave za izvršenje krivičnih sankcija, Bezbednosno-informativne agencije, Multisektorskog koordinacionog tela i organizacija civilnog društva.

Uvod

Rezolucija 1325 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija pod nazivom „Žene, mir i bezbednost“ (Rezolucija 1325) jednoglasno je usvojena 31. oktobra 2000. godine. U njoj su naglašene posledice krvavih konflikata na žene i devojke, kao i važnost uloge žena u izgradnji mira i u postkonfliktnom oporavku zemlje. To je jedna od najvažnijih rezolucija UN-a u oblasti mira i bezbednosne politike, koja je suštinski posvećena poštovanju ljudskih prava žena.

Primena Rezolucije 1325 nailazila je od vremena njenog usvajanja na velike izazove. Stoga je Savet bezbednosti UN-a 2002. godine podstakao zemlje članice, civilno društvo i druge relevantne aktere da razviju strategije i akcione planove, u kojima će biti navedeni jasni ciljevi i vremenske odrednice za integraciju rodne perspektive u mirovne operacije i u programe oporavka i rekonstrukcije. Takođe, u izveštaju Generalnog sekretara UN-a iz oktobra 2004. godine pozivaju se sve zemlje članice da pripreme nacionalne akcione planove (NAP) radi odlučnijeg sprovođenja Rezolucije 1325.

Proces zagovaranja primene Rezolucije 1325 započela je tokom 2005. godine organizacija „Žene u crnom“. Nakon što ova inicijativa nije naišla na razumevanje donosilaca odluka, na inicijativu Beogradskog fonda za političku izuzetnost 2009. godine objavljena je publikacija koja sadrži preporuke za izradu Nacionalnog akcionog plana za primenu Rezolucije 1325 SB UN-a u Republici Srbiji. Proces se dalje zasnivao na preporukama ove publikacije.

Zahvaljujući daljem zagovaranju, Odlukom Vlade Republike Srbije od 24. juna 2010. godine obrazovana je multisektorska Radna grupa za izradu Nacionalnog akcionog plana Republike Srbije za primenu Rezolucije 1325 SB UN-a (NAP 1325). Ovom odlukom određeno je da Ministarstvo odbrane pruža stručnu i administrativno-tehničku podršku Radnoj grupi Vlade. Izrada dokumenta odvijala se u okviru Uprave za strategijsko planiranje MO. Radni tim za izradu NAP-a 1325 u proširenom sastavu, pored članova Ministarstva odbrane, činili su i predstavnici drugih nadležnih ministarstava, organizacija civilnog društva, akademske javnosti i međunarodnih organizacija. Nacionalni akcioni plan 1325 usvojen je 23. decembra 2010. godine.

Tokom izrade NAP-a 1325 u obzir je bio uzet postojeći pravni i strateški okvir, tako što su ranije definisani principi, ciljevi i opredeljenja poslužili kao osnov njegove izgradnje i bili su uvršteni u ovaj dokument. Međutim, izostala je suštinska analiza uticaja postojećih tela i mehanizama, što je dovelo do formiranja novih, koji su bili bez jasno postavljenih odnosa i podela odgovornosti među njima.

Donošenje, ali i sprovođenje dokumenta bilo je otežano postojanjem različitih diskursa, različitim razumevanjem i pristupima institucija i organizacija civilnog društva. Iako su partnerski radili na donošenju dokumenta i ulagali značajne napore da razviju partnerstvo tokom sprovođenja NAP-a 1325, nerazumevanje i različiti stavovi predstavnika/ca različitih sektora bili su veoma uočljivi. Oni su prevashodno različito razumeli prioritete kojima se treba posvetiti i koje treba pratiti: broj žena (perspektiva institucija) naspram položaja i iskustva žena u bezbednosnim strukturama (perspektiva OCD-a).

Usvajanjem Zakona o ravnopravnosti polova i Zakona o zabrani diskriminacije u Narodnoj skupštini Republike Srbije u 2009. godini zaokružen je pravni i institucionalni okvir za ravnopravno učestvovanje žena u svim segmentima društva, što su i Ustavom zagarantovana prava žena. Nacionalni akcioni plan 1325 dodatno definiše ulogu žena u sektoru bezbednosti i osnažuje njihovu poziciju ravnopravnih učesnica u analizama, izradama planova i njihovoj primeni. Krajnji cilj jeste podizanje vidljivosti žena u sektoru bezbednosti, povećanje njihovog angažo-

vanja u mirovnim procesima, procesu reformi tog segmenta društva, kao i povećanje njihovog doprinosa sprovođenju rodne ravnopravnosti.

Sprovođenje Nacionalnog akcionog plana 1325

Aktivnostima predviđenim u NAP-u 1325 organi daju različit značaj, a u njihovom sprovođenju su različito uspešni i efektivni. Tako se, na primer, Uprava carina ovim pitanjima bavi sporadično, jer smatra da, zahvaljujući velikoj zastupljenosti žena među zaposlenima (oko 40%), prednjači u pogledu rodne ravnopravnosti. S druge strane, Ministarstvo obrane uključilo je aspekte rodne ravnopravnosti u sve značajne strateške dokumente, uvelo upotrebu rodno osetljivog jezika u oslovljavanje profesionalnih vojnih lica, predvidelo rodno budžetiranje planom za predstojeći period i uvrstilo edukaciju o različitim temama rodne ravnopravnosti u svoj sistem obrazovanja na skoro svim nivoima. Ova dva primera ukazuju na to da zaposleni različito razumeju i doživljavaju ovo pitanje, da postoje različiti kapaciteti organa koji se njim bave, kao i da osobe na rukovodećim pozicijama ovoj temi daju različit značaj. Pored toga, organi sprovođenje NAP-a 1325 prevashodno svode na povećanje ili ga povezuju sa povećanjem broja žena u ukupnom sastavu i na rukovodećim pozicijama, kao i na edukaciju zaposlenih. I dalje se nedovoljno radi na unapređivanju položaja žena, uključujući u to i razvoj mehanizama za napredovanje u karijeri.

Dosadašnji naponi uloženi u sprovođenje NAP-a 1325 bili su pre svega usmereni na uspostavljanje institucionalnih mehanizama predviđenih planom, te na podizanje svesti i na izgradnju kapaciteta članova ovih tela i drugih zaposlenih u organima. Iako su u proces izgradnje kapaciteta uloženi značajni naponi, smatra se da je ovaj proces tek započet, a osobe iz većine organa uočavaju da će u predstojećem periodu ovo i dalje biti prioritet.

Trenutno operativno funkcionišu Analitičke grupe u organima koji su nosioci aktivnosti definisanih u NAP-u 1325 i Multisektorsko koordinaciono telo. Međutim, kada je reč o postojećim telima i njihovim odnosima, osobe obuhvaćene istraživanjem smatraju da to što Politički savet nije konstituisan, organe i uspostavljena tela čini na neki način dezorijentisanim. Takođe, nepostojanje savetnika/ce za rodnu ravnopravnost u pojedinim ministarstvima dovodi analitičke grupe ili istraživačke timove (bez mogućnosti odlučivanja ili uticanja na donošenje odluka) u situaciju da budu jedini nosioci sprovođenja NAP-a 1325 u ovim organima.

Nije jasno uspostavljen odnos između NAP-a 1325 i tekućih poslova, planova rada i redovnog izveštavanja organa. Naime, veći broj organa nema godišnje planove za sprovođenje NAP-a 1325 niti ima jasno uspostavljen vezu između aktivnosti koje predviđa NAP 1325 i strateških i operativnih planova organa. Postoje primeri koji svedoče o većoj povezanosti onda kada je reformski proces na liniji ciljeva NAP-a 1325 (MUP) ili onda kada postoji težnja da se pitanja rodne ravnopravnosti integrišu u programe internih obuka (BIA). Ipak, ova veza nije strateški uspostavljena, tako da nema strateškog planiranja, budžetiranja, praćenja i izveštavanja o radu organa, već su redovne aktivnosti i proces sprovođenja NAP-a 1325 i dalje dominantno paralelni procesi.

Tokom sprovođenja NAP-a 1325, organizacije civilnog društva (OCD) imaju značajnu ulogu u organizovanju edukacija, pružanju podrške za sprovođenje aktivnosti, zagovaranju efektivnijeg sprovođenja, te doprinose vidljivosti NAP-a 1325 u široj javnosti. Inicijalni jaz između institucija i OCD-a nastoji se premostiti dijalogom, učenjem o načinu funkcionisanja drugog sektora i češćim komuniciranjem. Ipak, partnerstva su za sada često ispunjena nepoverenjem i zasnovana na individualnim odnosima.

Ukupno gledano, od dosadašnjeg sprovođenja NAP-a 1325 **dobiti** su unapređeni odnosi među akterima u sektoru bezbednosti i organizacijama civilnog društva, povećana svest donosilaca odluka i izvršilaca o značaju ove teme i važnije mesto teme rodne ravnopravnosti u državnoj upravi. Nacionalni akcioni plan 1325 omogućio je i uspostavljanje mehanizama koji ženama treba da stvore prilike za lakše napredovanje i da doprinesu promenama u sektoru bezbednosti.

Tokom sprovođenja **izazove** predstavljaju različite sektorske perspektive i različiti prioriteti relevantnih organa, što MKT-u otežava da prati ili da proceni napredak sprovođenja Rezolucije na nivou Vlade Republike Srbije. Poseban izazov predstavlja prikupljanje podataka od institucija i objedinjavanje jedinstvenog izveštaja MKT-a, jer ne postoje zajednički pokazatelji za praćenje i izveštavanje o sprovođenju NAP-a 1325. Pored toga, izazov predstavlja i nedostatak razumevanja rukovodilaca, nedovoljni kapaciteti za prenošenje aktivnosti na lokalni nivo, te nedostatak sredstava potrebnih za realizovanje ovog procesa. Takođe, evidentan je i nedostatak finansijskih sredstava za sprovođenje aktivnosti NAP-a 1325, koje nisu u skladu sa aktuelnim reformskim procesima ili sa definisanim

planovima organa. Stoga je aktivnosti NAP-a 1325 neophodno uvrstiti u srednjoročne i godišnje planove organa, kao i u njihove finansijske planove.

Međutim, i pored toga što su u organima preduzete značajne mere i inicijative, sprovođenje NAP-a se i dalje u velikoj meri shvata kao projekat Agencije *UN Women*. Stoga se nameće pitanje da li će se započete inicijative održati, kao i da li je moguće osigurati nastavak delovanja nakon što projekat tokom druge polovine 2013. godine bude završen. Ključni preduslov za dalji rad prevashodno predstavlja politička podrška, koja će se, najpre, ogledati u formiranju Političkog saveta i kontinuiranom pritisku organizacija civilnog društva.

Praćenje i izveštavanje o sprovođenju Nacionalnog akcionog plana 1325

Zadatak državne uprave je da sa poverenim, uvek ograničenim, resursima postigne maksimalne efekte koji će biti u opštem i javnom interesu, odnosno da kreiranjem i sprovođenjem javnih politika obezbedi društveno-ekonomski napredak građana i građanki.

Sagledamo li šire trendove, možemo reći da se potreba za inoviranjem planske prakse u državnoj upravi javila naročito posle 2002. godine, od kada je pripremljen i usvojen veliki broj nacionalno i sektorski značajnih strategija. Zato se od 2005. godine u Vladi Republike Srbije odvijaju brojni reformski procesi, koji treba da uvedu novu paradigmu u planiranje, budžetiranje, praćenje i izveštavanje o aktivnostima koje sprovode organi državne uprave. Kada je reč o praćenju i izveštavanju, svrha ovih reformi jeste u tome da praćenje izvršenja aktivnosti i utroška sredstava promene i pretvore u praćenje realizacije ciljeva i ostvarenih rezultata. Drugim rečima, cilj je da se u državnu pravu uvede metodologija ciljno orijentisanog upravljanja. Ovakva praksa podrazumeva sledeće faze: definisanje ciljeva;

- definisanje pokazatelja/indikatora;
- definisanje očekivanih rezultata;
- definisanje sistema za praćenje pokazatelja/indikatora (monitoring);
- definisanje sistema za analizu postignutih rezultata (evaluacija);
- definisanje sistema za izveštavanje.

Dosadašnje reformske inicijative usmerene na uvođenje ciljno orijentisanog upravljanja nailazile su na brojne izazove. Jedan od osnovnih izazova jeste činjenica da je u poslednjih deset godina Vlada razvila fragmentaran strateški okvir, koji nema jasne smernice, što je dovelo do toga da postoje strateška dokumenta koja nisu međusobno sadržinski i metodološki usklađena. Takođe, usled nedostatka instrumenta i instrukcije za upostavljanje veza između strateških dokumenata i planova organa, aktivnosti i mere predviđene strategijama često nisu operativno planirane i sprovedene.

S obzirom na to da je NAP 1325 razvijan u ovakvom kontekstu, ne čudi što u njemu nisu definisani svi elementi potrebni za uspostavljanje jasnih sistema za praćenje i izveštavanje.

Elementi za praćenje i izveštavanje o Nacionalnom akcionom planu 1325

U tabelama u NAP-u 1325 prikazano je sedam oblasti¹, u okviru kojih su definisani opšti cilj, posebni ciljevi, aktivnosti, nosioci aktivnosti i vremenski okvir. Činjenica da u dokumentu nisu definisani indikatori i očekivani rezultati predstavlja prvu prepreku za jasno i dosledno praćenje i izveštavanje o sprovođenju.

Iako u NAP-u 1325 nisu definisani metodološki preduslovi za praćenje, predviđeno je formiranje nekoliko tela, koja imaju mandat da izveštavaju o njegovom sprovođenju (Analitičke grupe, Multisektorsko koordinaciono telo i Politički savet).

¹ **Institucije** – formiranje i funkcionisanje institucionalnih mehanizama za sprovođenje Nacionalnog akcionog plana; **zastupljenost** – povećanje zastupljenosti žena u sektoru bezbednosti i njihovog uticaja na pitanja koja se odnose na položaj žena, mir i bezbednost; **odlučivanje** – povećanje učestvovanja i uticaja žena na odlučivanje u sektoru odbrane i bezbednosti; **uključivanje** – povećanje učestvovanja žena u rešavanju konflikata, postkonfliktnih situacija, kao i u multinacionalnim operacijama; **zaštita** – korišćenje instrumenata pravne zaštite žena; **edukacija** – obrazovanje i usavršavanje pripadnika sektora bezbednosti i **mediji** – pružanje medijske podrške ciljevima nacionalnog akcionog plana.

Dijalog MKT i OCD o sprovođenju NAP 1325, decembar 2012. godine

Predstavnici ovih tela najpre su se suočili sa time da ne postoje indikatori i adekvatna forma za izveštavanje. Naime, u Prilogu 1 NAP-a 1325 data je tabela *Pokazatelji sprovođenja Nacionalnog akcionog plana za primenu Rezolucije 1325 SB UN-a*. U njoj pored kolona koje postoje u tabelarnom prikazu akcionog plana, postoje i kolone koje se odnose na indikatore, statističke pokazatelje stanja, nadzorne mehanizme, potrebne resurse. Međutim, u dokumentu nije predviđeno ko treba, kako treba i na osnovu čega treba da definiše indikatore i druge mehanizme koje zahteva ova tabela.

U ovakvoj situaciji organi odgovorni za sprovođenje aktivnosti NAP-a 1325 počeli su, kako bi odgovorili na zahtev predviđen Prilogom 1, samostalno da definišu svoje liste indikatora, dokumenta i mandate tela koja su formirana na osnovu NAP-a 1325. To je, bez jasno definisanog i zajedničkog pristupa koji bi se odnosio na celokupan dokument i na sve odgovorne organe, dovelo do toga da postoje različite i neusaglašene liste indikatora. Izveštavanje zasnovano na ovim indikatorima dalje je MKT-u stvorilo brojne teškoće prilikom sačinjavanja objedinjenih godišnjih izveštaja o sprovođenju NAP-a 1325.

Osim poteškoća prilikom objedinjavanja različitih izveštaja, ispitanici obuhvaćeni istraživanjem smatraju da im problem stvara i to što tabelarni prikaz i elementi koji moraju biti u definisanoj formi nisu prilagođeni mandatima i aktivnostima različitih organa uključenih u sprovođenje NAP-a 1325. Stoga predstavnici/e većine organa i MKT-a smatraju da obrazac za izveštavanje nije adekvatan. Takođe, ispitanici/e smatraju da je neophodno sprovesti reviziju NAP-a 1325 kako bi se dokument pročistio od ponavaljanja i prilagodio novom kontekstu. Prilikom eventualne revizije važno je posebno obratiti pažnju na definisanje elemenata potrebnih za efikasnije praćenje i izveštavanje.

Postojeća struktura i linije izveštavanja

Nacionalnim akcionim planom 1325 predviđeni su sledeća dinamika i linije izveštavanja o sprovođenju:

- ➔ **Analitičke grupe ili istraživački timovi** pri nadležnim ministarstvima/upravama/agencijama u sektoru bezbednosti operativno su zaduženi za izradu redovnih šestomesečnih izveštaja o primeni Nacionalnog akcionog plana za **Multisektorsko koordinaciono telo** i **Nadzorno telo**, kao i godišnjih izveštaja za **Politički savet**.
- ➔ **Politički savet** i **Multisektorsko koordinaciono telo** podnose šestomesečni i godišnji izveštaj o radu **Nadzornom telu** za sprovođenje NAP-a 1325.
- ➔ **Politički savet** jednom godišnje izveštava **Vladu** i **Narodnu skupštinu** Republike Srbije o rezultatima sprovođenja NAP-a 1325.

Nadzorno telo uspostavljeno je u nesvakidašnjoj formi Radnog tela Narodne skupštine, kao Komisija za praćenje sprovođenja Nacionalnog akcionog plana za primenu Rezolucije 1325 SB UN-a (*Službeni glasnik RS*, broj 101/11). Izbor novog sastava ove Komisije definisan je Odlukom Narodne skupštine Republike Srbije donetom 20. februara 2013. godine (*Službeni glasnik RS*, broj 7/13).

U okviru oblasti I (Institucije) NAP-a 1325, pod posebnim ciljem 2 (Praćenje i izveštavanje o toku realizacije Nacionalnog akcionog plana u praksi) predviđena je sledeća aktivnost (2.1):

Izveštaje nadležnih ministarstava/uprava/agencija izrađuju analitičke grupe i istraživački timovi uspostavljeni na nivou ministarstava/uprava/agencija. U izveštaje treba da budu uključeni pregled i analiza realizovanih ciljeva, aktivnosti, rokovi, nosioci aktivnosti, statistički pokazatelji, potrebni materijalni, ljudski i finansijski resursi. Izveštaji koji sadrže analizu napretka sprovođenja Nacionalnog akcionog plana podnose se šestomesečno i dostavljaju Multisektorskom koordinacionom telu, koje ih zatim dostavlja Političkom savetu za sprovođenje Nacionalnog akcionog plana.

Politički savet podnosi godišnje izveštaje Vladi u Nadzornom telu za praćenje sprovođenja Nacionalnog akcionog plana. Godišnji izveštaj Političkog saveta treba da sadrži ocenu o realizaciji ciljeva Nacionalnog akcionog plana u Republici Srbiji u tekućoj godini. Godišnje izveštaje o sprovođenju Nacionalnog akcionog plana treba staviti na uvid i široj javnosti.

Međutim, u praksi su do sada sastavljeni samo šestomesečni i godišnji izveštaji Analitičkih grupa i objedinjeni godišnji izveštaj MKT-a. Kako trenutno ne postoji operativan Politički savet, ova karika, kao i dalje izveštavanje Vlade i Narodne skupštine ne funkcionišu.

Kada je reč o strukturi i sadržaju dosadašnjeg izveštavanja, izazov predstavljaju tabelarne forme predviđene u NAP-u 1325. Zato su izveštaji u praksi metodološki raznorodni (tabelarno, tekstualno), sadrže različite, a samim tim i teško povezive podatke, te najčešće predstavljaju prikaz informacija o sprovedenim aktivnostima, a ne o postignutim rezultatima.

Ovako različiti pristupi izveštavanju i sadržaji izveštaja ukazuju na to da ne postoji jasan sistem za prikupljanje podataka i za izveštavanje, kako na nivou pojedinačnih organa, tako i na nivou objedinjenog sistema za praćenje i izveštavanje o sprovođenju NAP-a 1325. Stoga je, na osnovu analize dosadašnjih praksi, uočeno da je neophodno metodološki i sadržinski ujednačiti izveštavanje.

Kada je reč o **dinamici izveštavanja**, osobe obuhvaćene istraživanjem smatraju da je šestomesečno izveštavanje adekvatno, jer podstiče budnost u procesu sprovođenja, a pri tome nije previše zahtevno. Stoga ovu dinamiku treba zadržati i u budućem sistemu za praćenje i izveštavanje o sprovođenju NAP-a 1325.

Osim organa državne uprave zaduženih za sprovođenje, dosadašnji tok sprovođenja NAP-a 1325 pratile su i o njemu izveštavale javnost i **organizacije civilnog društva**, prevashodno organizacija „Žene u crnom“ i „Beogradski centar za bezbednosnu politiku“. Tokom razgovora sa njihovim predstavnicama uočili smo da postoji želja da se prikupljanjem podataka i sastavljanjem izveštaja sagleda napredak sprovođenja, da se izvuku preporuke na osnovu iskustva i da se time utiče na institucije da povećaju napore usmerene na sprovođenje NAP-a 1325. Osim toga, odabrani pristup (posebno organizacije „Žene u crnom“) omogućio je većem broju žena da se informiše o Rezoluciji i uključi u istraživanje.

Indikatori za praćenje sprovođenja Nacionalnog akcionog plana 1325

Kako u samom NAP-u 1325 nisu jasno definisani indikatori po kojima će biti praćeno sprovođenje, kao i po kojima će o njemu biti izveštavano, primena ovog dokumenta započeta je bez jasnih pokazatelja i smernica za izveštavanje.

Do pokušaja stvaranja objedinjenog pristupa i definisanja indikatora došlo je na seminaru o NAP-u 1325 – *Indikatori u oblasti žene, mir i bezbednost*, koji su organizovali Ministarstvo odbrane i Agencija UN Women u junu 2011. godine. Seminar je organizovan da bi bilo podržano sprovođenje NAP-a 1325 izgradnjom konsenzusa i zajedničkim planiranjem predstavnika zainteresovanih strana. Jedan od osnovnih ciljeva

bio je i da se na osnovu relevantnih postojećih indikatora u Srbiji, seta od 26 globalnih indikatora koji su razvile Ujedinjene nacije i 17 indikatora koje je razvila Evropska unija za praćenje Rezolucije 1325², razvije set indikatora za praćenje NAP-a 1325 u Srbiji.

Tokom seminara definisano je 14 indikatora – 7 kvantitativnih, 6 kvalitativnih i jedan kvantitativno-kvalitativni. Ovi indikatori razvijeni su uz učestvovanje predstavnika svih zainteresovanih strana, pri čemu je u obzir bio uzet specifičan nacionalni kontekst. I pored ovakvog pristupa, osobe u organima i organizacijama civilnog društva pribegavale su kasnije različitim pristupima i razvijale različite setove indikatora, jer su smatrale da ovi indikatori nisu u potpunosti primenljivi, kao i da nisu prilagođeni svim organima zaduženim za sprovođenje.

Tako, na primer, Ministarstvo odbrane prilikom sastavljanja svojih izveštaja koristi set indikatora koje je u svom radu pod nazivom „Indikatori za utvrđivanje položaja žena u sektoru bezbednosti“ definisala Biljana Stojković.³ Bezbednosno-informativna agencija se, takođe, oslonila na ovaj set indikatora, prilagodivši ga svom delokrugu rada. Istovremeno, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava carina i Uprava za izvršenje krivičnih sankcija nemaju specifično razvijene indikatore na osnovu kojih sastavljaju izveštaje.

Organizacije civilnog društva, odnosno organizacija „Žene u crnom“ razvila je najpre listu od 48, a potom i od 12 indikatora, pokušavajući da obuhvati i kvantitativne i kvalitativne aspekte sprovođenja NAP-a 1325. S druge strane, Beogradski centar za bezbednosnu politiku prilikom sastavljanja svog izveštaja nije koristio indikatore, već je o napretku u odabranim oblastima izveštavao narativno.

Procesi prikupljanja podataka

Želeći da ispune svoje obaveze definisane u NAP-u 1325, organi zaduženi za njegovo sprovođenje do sada su uložili značajne napore da prikupe, analiziraju i prikažu podatke koji se odnose na aspekte obrađene u NAP-u 1325. Primarni izvor podataka u svim organima bile su interne baze podataka, koje se odnose na ljudske resurse.

Prakse se, međutim, dosta razlikuju kada je reč o dodatnim evidencijama, prikupljanju podataka i analizama. **Uprava carina** ne vodi posebne evidencije za potrebe izveštavanja o sprovođenju NAP-a 1325, zbog čega ne postoji uvid u precizne podatke o obukama koje zaposleni pohađaju van Uprave.

Uprava za izvršenje krivičnih sankcija u postojećim evidencijama prevashodno prikuplja podatke o kadrovima. Istovremeno, polna struktura kadrova u slučaju ovog organa propisana je zakonom.

Bezbednosno-informativna agencija kontinuirano prati podatke putem Kadrovskog informacionog sistema. Osim toga, u BIA je krajem 2012. godine sprovedena specifična anketa kojom je obuhvaćeno preko 1.200 zaposlenih. Anketom su ispitivani stavovi, iskustva rodne diskriminacije i nivo obaveštenosti o novim mehanizmima. Anketa je trebalo i da informiše i da podigne svest zaposlenih o uspostavljenim mehanizmima i procesu sprovođenja NAP-a 1325.

Ministarstvo unutrašnjih poslova sprovodi reformu koja je na liniji određenih ciljeva NAP-a 1325, što napredak i izveštavanje po ovim oblastima (npr. zastupljenost) čini jednostavnijim. U kontinuitetu raspolaže podacima o kadrovima, dok dodatne prikuplja za potrebe šestomesečnog izveštavanja.

U **Ministarstvu odbrane** ne postoji jedinstvena baza, već se podaci prikupljaju slanjem dopisa različitim organizacionim jedinicama. Ovakav pristup omogućava raspolaganje brojnim informacijama, ali utiče na dinamiku njihovog prikupljanja. Osim različitih pristupa i načina prikazivanja podataka, poteškoću predstavlja i veliki broj indikatora za praćenje sprovođenja razvijenih unutar MO, što je ovaj proces činilo vrlo zahtevnim. Da bi se ujednačilo izveštavanje, pribeglo se izgradnji kapaciteta osoba u svim organizacionim jedinicama. U planu je da se osim ovih inicijativa, posredstvom Instituta za strategijska istraživanja, sačini upitnik, koji bi pomogao sistematičnom sakupljanju podataka od zaposlenih.

Organizacije civilnog društva prikupljale su podatke za svoje izveštaje slanjem upitnika institucijama, organizovanjem razgovora sa osobama iz drugih udruženja, analiziranjem ranijih istraživanja, te medijskim analiziranjem. Iskustva do kojih se došlo tokom prikupljanja podataka ukazuju na to da podaci prikupljeni upitnikom nemaju

2 Liste indikatora za praćenje sprovođenja Rezolucije 1325 koje su dale UN i EU prikazane su u Prilogu 1.

3 Stojković, Biljana. Indikatori za utvrđivanje položaja žena u sektoru bezbednosti Republike Srbije. *Bezbednost Zapadnog Balkana*, br. 19, 2011: 79 <[http://www.bezbednost.org/upload/document/bzb_6\(19\).pdf](http://www.bezbednost.org/upload/document/bzb_6(19).pdf)>.

dovoljan kvalitet, kao i da su mnoga pitanja ostala bez odgovora ili da je na njih odgovoreno nakon isteka zakonom predviđenog roka. Sve ovo ukazuje na zatvorenost institucija i pored toga što je u NAP-u 1325 predviđena saradnja sa nevladinim sektorom.

Ukupno gledano, svedočenja osoba obuhvaćenih istraživanjem ukazuju na to:

- da je do podataka često nemoguće doći;
- da se prilikom analiza dostupnih podataka otkriva da institucije vode pogrešne evidencije;
- da se izveštavanje u najvećoj meri oslanja na entuzijazam pojedinaca.

Primer dobre prakse

Proces praćenja sprovođenja Strategije za smanjenje siromaštva Republike Srbije

Strategiju za smanjenje siromaštva (SSS) usvojila je u oktobru 2003. godine Vlada Republike Srbije. Ona predstavlja proizvod širokog konsultativnog procesa, u koji su bili uključeni svi relevantni akteri.

Na izradi Strategije za smanjenje siromaštva u Srbiji prvi put su zajedno radile vladine institucije i nevladine organizacije, kao i predstavnici poslovnog sektora na nacionalnom i lokalnom nivou. Broj institucija koje su učestvovala u konsultativnom procesu čini proces izrade SSS-a jedinstvenim. Procesom izrade upravljalo je sedam reprezentativnih savetodavnih odbora, uključujući u to i Savetodavni odbor civilnog društva.

Sprovođenje Strategije za smanjenje siromaštva započeto je 2004. godine, a Savetodavni odbor civilnog društva prestao je da radi početkom 2006. godine, jer je ustanovljeno da ovo telo koje je uspešno radilo prilikom izrade SSS-a ne predstavlja odgovarajući i primenljiv mehanizam.

Ovaj prikaz faza praćenja, procene i izveštavanja o sprovođenju Strategije za smanjenje siromaštva Republike Srbije trebalo bi ukratko da predstavi korake koji su preduzeti. Ovaj proces jedan je od primera dobre prakse i može poslužiti za osmišljavanje pristupa potrebnog za reviziju indikatora i razvoj sistema za praćenje i izveštavanje o sprovođenju NAP-a 1325.

Faktori koji su doprineli uspešnoj primeni SSS-a:

1. Uspostavljen je okvir za praćenje realizacije strategije i za redovno izveštavanje:
 - a) Definisani su indikatori za praćenje i procenu uspešnosti sprovođenja strategije;
 - b) Ispunjen je preduslov za praćenje indikatora i izveštavanje o realizaciji prioriteta ciljeva i pokazatelja, koji je zahtevao uspostavljanje partnerstva sa Republičkim zavodom za statistiku, Institutom Batut i ostalim institucijama relevantnim za prikupljanje i obradu podataka;
 - c) Usklađeni su indikatori i izveštavanje o stanju siromaštva sa relevantnim procesima Ujedinjenih nacija i Evropske unije;
 - d) Poboljšani su praćenje i procena uticaja izradom dve AŽS studije (Anketa o životnom standardu), koje je sproveo Republički zavod za statistiku i redovo statističko praćenje relevantnih indikatora (APD, ARS...);
 - e) Objavljeni su godišnji izveštaji o sprovođenju Strategije, sa prikazom stanja po oblastima i prioritetima tokom realizacije strategije;
 - f) Sprovedena je Analiza uticaja politika kako bi bili izmereni efekti sprovedenih mera;
2. Strategija je sprovedena na nacionalnom i na lokalnom nivou:
 - a) Proces sprovođenja je prilagođen potrebama na lokalnom nivou održavanjem sistematskih konsultacija sa svim relevantnim akterima;
 - b) Realizovan je program Lokalne inicijative, koji je podrazumevao da veliki broj relevantnih aktera sa lokalnog nivoa doprinese implementaciji SSS-a;
 - c) Podržano je osnivanje lokalnih odbora SSS-a;

3. Uspostavljena je saradnja sa relevantnim akterima i inicijativama:
- Uspostavljena je veza sa srodnim procesima (npr. Milenijumski ciljevi razvoja, Strategija održivog razvoja, Strategija za unapređivanje položaja Roma u Republici Srbiji);
 - Obavljane su konsultacije sa relevantnim ministarstvima, vladinim, domaćim i međunarodnim nevladinim organizacijama i privatnim sektorom tokom pripreme izveštaja o SSS-u, kao i zajedničko definisanje prioriteta;
 - Uspostavljen je mehanizam za saradnju vladinih tela i organizacija civilnog društva – Kontakt organizacije civilnog društva.

Prilog 1: liste indikatora Evropske unije i Ujedinjenih nacija

Ujedinjene nacije: Globalni indikatori o Rezoluciji Saveta bezbednosti 1325 (2000)⁴⁵

STUB 1: PREVENCIJA

Prevenција svih vidova nasilja protiv žena, naročito seksualnog i rodno zasnovanog nasilja.

Indikatori efekata:

[1a] Preovlađivanje seksualnog nasilja [QN/s]

[1b] Obrasci seksualnog nasilja u konfliktnim i postkonfliktnim situacijama [QL/r]

Ishod 1.1: Uspostavljeni operativni rodno senzitivni sistemi za praćenje, izveštavanje i reagovanje na kršenja prava žena i devojaka tokom konflikta, prekida vatre, mirovnih pregovora i nakon konflikta

Indikatori ishoda:

[2] Step en u kome mirovne i specijalne političke misije UN-a uključuju podatke o kršenju ljudskih prava žena i devojaka u periodične izveštaje koje podnose Savetu bezbednosti [QL/c]

[3a] Step en u kome se kršenja ljudskih prava žena i devojaka prijavljuju i prijave dalje upućuju međunarodnim telima za ljudska prava, koji ih istražuju [QL/r]

[3b] Broj i procenat žena u upravnim telima nacionalnih tela za zaštitu ljudskih prava [QN/r]

Ishod 1.2: Međunarodni, nacionalni i nevladini bezbednosni akteri senzitivni na kršenja prava i pozvani na odgovornost u slučaju bilo kakvog kršenja prava žena i devojaka, u skladu sa međunarodnim standardima

[4] Procenat prijavljenih slučajeva seksualne eksploatacije i zloupotrebe, koje su navodno počinili uniformisani članovi civilnih mirovnih misija i/ili humanitarni radnici, a na koje je reagovano, u odnosu na ukupan broj slučajeva [QN/r]

[5a] Step en uključenja mera za zaštitu ljudskih prava žena i devojaka u direktive načelnika mirovnih vojnih i policijskih misija [QL/c]

[5b] Step en uključenja mera za zaštitu ljudskih prava žena i devojaka u nacionalne okvire bezbednosnih politika [QL/c]

4 Ovo je sveobuhvatan skup indikatora za praćenje sprovođenja Rezolucije Saveta bezbednosti 1325 (2000) o ženama, miru i bezbednosti i može se naći u Izveštaju generalnog sekretara o ženama, miru i bezbednosti (S/2010/498)

5 **Napomena:** Vrsta metoda za prikupljanje podataka naznačena je slovima koja prate oznaku „QN“ (kvantitativan) ili „QL“ (kvalitativan):

• “/c” ova oznaka odnosi se na metode analize sadržaja (*content analysis*), koje će zahtevati sistematičnu analizu formulacija iz dokumenata;

• “/r” ova oznaka odnosi se na izveštaje (*reports*), koji će se prikupljati i koji zahtevaju standardni dogovoreni format;

• “/i” ova oznaka odnosi se na informacione sisteme (*information systems*), koji treba da postoje za potrebe izveštavanja (tj. finansijsko praćenje, ljudski resursi, informacioni sistemi policije itd.) i

• “/s” ova oznaka odnosi se na ankete (*surveys*) koje će zahtevati razvoj metodologije i planiranje.

Ishod 1.3: Odredbe koje se odnose na posebne potrebe i probleme žena i devojaka, uključene u sisteme za rano upozorenje i u mehanizme za prevenciju konflikta; njihova primena se prati

Indikatori ishoda:

- [6] Broj i vrsta aktivnosti koje je Savet bezbednosti preduzeo u vezi sa Rezolucijom SB 1325 (2000) [QL/c]
- [7] Broj i procenat žena na rukovodećim položajima u relevantnim regionalnim i podregionalnim organizacijama uključenim u prevenciju konflikta [QN/r]

STUB 2: UČESTVOVANJE

Uključenost žena i njihovih interesa u procese odlučivanja u vezi sa prevencijom, upravljanjem i rešavanjem konflikata

Indikator efekata:

- [8] Procenat mirovnih sporazuma sa posebnim odredbama za unapređenje bezbednosti i položaja žena i devojaka [QL/c]

Ishod 2.1: Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena u misijama UN-a i drugim međunarodnim mirovnim i bezbednosnim misijama

Indikatori ishoda:

- [9] Procenat žena na visokim položajima u terenskim misijama UN-a [QN/r]
- [10] Procenat terenskih misija sa višim ekspertima za rodna pitanja [QN/r]

Ishod 2.2: Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima i procesima

Indikatori ishoda:

- [11a] Zastupljenost žena među medijatorima, pregovaračima i tehničkim ekspertima u formalnim mirovnim pregovorima [QN/r]
- [11b] **Učestvovanje** žena u statusu zvaničnih posmatrača, na početku i na kraju formalnih mirovnih pregovora [QL/r]

Ishod 2.3: Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao građana, izabranih zvaničnika i donosilaca odluka

Indikatori ishoda:

- [12a] Političko **učestvovanje** žena u parlamentima i na ministarskim položajima [QN/r]
- [12b] Političko **učestvovanje** žena kao glasača i kandidata [QN/r]

Ishod 2.4: Veće učestvovanje žena i ženskih organizacija u aktivnostima usmerenim na prevenciju, upravljanje, rešavanje i reagovanje na konflikte i kršenja ljudskih prava žena i devojaka

Indikator ishoda:

- [13] Stepen obuhvaćenosti specifičnih pitanja koja pogađaju žene i devojke u Opisima poslova i zadataka i u Izveštajima misija Saveta bezbednosti [QL/c]

STUB 3: ZAŠTITA

Osigurana je bezbednost, fizičko i mentalno zdravlje i ekonomska sigurnost žena i devojaka, kao i poštovanje njihovih ljudskih prava

Indikator efekata:

- [14] Indeks fizičke bezbednosti žena i devojaka [QN/s]

Ishod 3.1: Politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava žena i devojaka zaštićena su i primenjuju se u nacionalnim zakonima u skladu sa međunarodnim standardima

Indikator ishoda:

[15] Stepen usklađenosti nacionalnih zakona za zaštitu ljudskih prava žena i devojaka sa međunarodnim standardima [QL/c]

Ishod 3.2: Uspostavljeni su operativni mehanizmi i strukture za jačanje fizičke sigurnosti i bezbednosti žena i devojaka

Indikatori ishoda:

[16] Učestvovanje žena u sektorima pravosuđa, bezbednosti i međunarodnim misijama [QN/r]

[17] Postojanje nacionalnih mehanizama za kontrolu nezakonitog malog i lakog oružja [QL/r]

Ishod 3.3: Žene i devojke izložene riziku imaju pristup uslugama ekonomske podrške

Indikator ishoda:

[18] Procenat (izraženo novčano, prema proceni) privremenih poslova dodeljenih ženama i devojka u sklopu programa ranog ekonomskog oporavka [QN/r]

Ishod 3.4: Bolji pristup pravdi za žene čija se prava krše

Indikatori ishoda:

[19] Procenat slučajeva seksualnog i rodno zasnovanog nasilja prema ženama i devojka, koji su prijavljeni, istraženi i osuđeni [QN/r]

[20] Sati obuke po službeniku o tretiranju slučajeva seksualnog i rodno zasnovanog nasilja, kada je reč o donosiocima odluka u bezbednosnim institucijama i pravosuđu, [QN/r]

STUB 4: POMOĆ I OPORAVAK

Specifične potrebe žena i devojaka zadovoljene u konfliktnim i postkonfliktnim situacijama

Indikatori efekata:

[21a] Stopa smrtnosti majki [QN/i]

[21b] Neto stope upisa u osnovnu i srednju školu, prema polu [QN/i]

Ishod 4.1: Potrebe žena i devojaka, posebno ugroženih grupa (npr. interno raseljenih, žrtava seksualnog i rodno zasnovanog nasilja, bivših boraca, izbeglica i povratnika) obuhvaćene su programima pomoći, ranog oporavka i ekonomske obnove

Indikatori ishoda:

[22a] Procenat budžeta vezan za indikatore, koji se odnosi na pitanja rodne ravnopravnosti u okvirima za strateško planiranje [QN/c]

[22b] Procenat budžeta vezan za ciljne rezultate, koji se odnosi na pitanja rodne ravnopravnosti u okvirima za strateško planiranje [QN/c]

[23a] Procenat ukupnih sredstava isplaćenih organizacijama civilnog društva za bavljenje pitanjima rodne ravnopravnosti [QN/i]

[23b] Procenat ukupnih sredstava datih za podršku pitanjima rodne ravnopravnosti, koja su dodeljena organizacijama civilnog društva [QN/i]

[24a] Procenat sredstava Multidonatorskog trust fonda (MDTF), koja su iskorišćena za pitanja rodne ravnopravnosti [QN/i]

[24b] Procenat ukupne potrošnje na nivou sistema UN-a, koja je usmerene na podršku pitanjima rodne ravnopravnosti [QN/i]

Ishod 4.2: Postkonfliktne institucije i procesi u oblasti tranzicione pravde, pomirenja i obnove rodno su senzitivni

Indikator ishoda:

[25] Stepenu u kome Komisije za istinu i pomirenje uključuju odredbe koje se odnose na prava **učestvovanja** žena i devojaka [QL/c]

Ishod 4.3: Programi razoružavanja, demobilizacije i reintegracije i reforme bezbednosnog sektora obuhvataju bezbednosne i druge potrebe ženskih bezbednosnih činilaca, bivših boraca i žena i devojaka povezanih sa oružanim grupama

Indikator ishoda:

[26a] Procenat naknada (novčano izraženih, prema proceni) koje su dodeljene ženama i devojka u sklopu programa oporavka [QN/r]

[26b] Procenat naknada (novčano izraženih, prema proceni) dodeljenih ženama i devojka u sklopu programa razoružavanja, demobilizacije i reintegracije [QN/r]

Indikatori Evropske unije o Rezoluciji Saveta bezbednosti 1325 (2000)⁶

1. Broj država partnera sa kojima EU podržava aktivnosti koje unapređuju ulogu žena u miru i bezbednosti i/ili u razvoju i sprovođenju nacionalnih akcionih planova ili drugih nacionalnih politika za primenu rezolucija Saveta bezbednosti UN-a o ženama, miru i bezbednosti;
2. Modaliteti i instrumenti EU, uključujući u to i finansijske instrumente, koje je EU koristila prilikom pružanja podrške ženama, miru i bezbednosti u državama partnerima;
3. Broj dijaloga na regionalnom nivou u kojima je posebna pažnja posvećena ženama, miru i bezbednosti u ishodnim dokumentima, zaključcima i ciljanim rezultatima;
4. Broj država partnera EU u kojima je rad vezan za žene, mir i bezbednost koordiniran između partnera iz EU i/ili sa drugim donatorima, kao i vrsta koordinacije;
5. Broj projekata ili programa u konkretnim sektorima – reforma bezbednosnog sektora, razoružavanje, demobilizacija i reintegracija, ljudska prava, civilno društvo, zdravstvo i obrazovanje, humanitarna pomoć i razvojna saradnja – koji se sprovode u nestabilnim državama, kao i u državama koje su konfliktima i u onima koje su tek izašle iz konflikta, koji značajno doprinose rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena ili imaju rodnu ravnopravnost kao svoju glavnu svrhu; ukupan iznos ovog finansiranja i njegov procenat u programima saradnje u datoj državi;
6. Broj nacionalnih akcionih planova ili drugih strateških dokumenata na nacionalnom nivou ili procedura izveštavanja u državama članicama EU;
7. Broj i vrsta zajedničkih inicijativa i zajedničkih programa na globalnom, regionalnom i nacionalnom nivou u okviru UN-a i drugih međunarodnih organizacija, poput NATO, OEBS-a i Afričke unije ili Svetske banke i drugih međunarodnih finansijskih institucija (MFI) koje se bave ženama, mirom i bezbednošću;
8. Broj i procenat žena medijatora i pregovarača i ženskih organizacija civilnog društva koje su učestvovala u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima uz podršku EU;
9. Aktivnosti EU koje podržavaju učestvovanje žena u mirovnim pregovorima;
10. Broj i vrsta sastanaka delegacija EU, ambasada država članica EU i Zajedničke bezbednosne i odbrambene politike EU (ZBOP) sa ženskim grupama i/ili nevladinim organizacijama koje se bave pitanjima vezanim za žene, mir i bezbednost;
11. Odnos broja žena i muškaraca među šefovima diplomatskih misija i delegacija EK, zaposlenima koji učestvuju u mirovnim operacijama UN-a i misijama ZBOP-a na svim nivoima, uključujući u to i vojne i policijske službenike;

⁶ Savet Evropske unije. Indikatori za sveobuhvatan pristup sprovođenju Rezolucija Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1325 i 1820 o ženama, miru i bezbednosti koje vrši EU. Savet Evropske unije, 11948/10, 14. jul 2010, Brisel.

12. Odnos broja žena i muškaraca koji su posebno obučavani u oblasti rodne ravnopravnosti u diplomatskom osoblju, civilnom i vojnom osoblju zaposlenom u institucijama država članica i u institucijama Zajednice, kao i u vojnom i policijskom osoblju koje učestvuje u mirovnim operacijama UN-a i misijama ZBOP-a;
13. Broj i procenat misija i operacija ZBOP-a čiji mandati i dokumenti planiranja uključuju jasno pozivanje na rodna pitanja/pitanja vezana za žene, mir i bezbednost, i koje zaista izveštavaju o tome;
14. Broj i procenat misija i operacija ZBOP-a, koje uključuju savetnike ili kontakt osobe za rodna pitanja;
15. Broj slučajeva seksualnih zloupotreba ili eksploatacije koje su počinili zaposleni ZBOP-a, a koji su istraženi i protiv kojih su preduzete mere;
16. Procenat izveštaja specijalnih predstavnika EU, koji uključuju posebne podatke o ženama, miru i bezbednosti;
17. Odnos (broj i procenat) država porekla žena i muškaraca tražilaca azila koji su stekli status izbeglice ili koji su koristili subsidijarnu zaštitu.

Korišćena literatura

Nacionalni akcioni plan za primenu Rezolucije 1325 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija – „Žene, mir i bezbednost u Republici Srbiji (2010–2015). Beograd, 2010.

Odanović, Gorana i Maja Bjeloš. *Nezavisni izveštaj o sprovođenju NAP-a 1325 u Srbiji*. Beograd: Beogradski centar za bezbednosnu politiku, 2012.

Žene u crnom. *Nezavisni monitoring primene Rezolucije 1325 u Srbiji*, Beograd, 2012.

Stojković, Biljana. Indikatori za utvrđivanje položaja žena u sektoru bezbednosti Republike Srbije. *Bezbednost Zapadnog Balkana*, 6(19), 2011: 79–95.

„Izveštaj sa Seminara o Nacionalnom akcionom planu za sprovođenje Rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija (RSB UN) 1325 u Srbiji: Indikatori u oblasti žene, mir i bezbednost,“ 2011.

Marković, Jelena; Petrović, Jasmina; Kijevčanin, Jasmina i Gradimir Zajić. *Obuka za praćenje, ocenu i izveštavanje u procesu planiranja i upravljanja planom u državnoj upravi u Srbiji – Priručnik za trenere/ice*. Beograd, 2008.

Predlog praktične politike (Policy paper) je analitički rad u kome autor argumentovano predlaže rešenja za aktuelne probleme iz oblasti bezbednosti. Forma i sadržaj radne studije je isključiva odgovornost autora. Stavovi iskazani u tekstu publikacije ne moraju nužno odražavati stanovišta Beogradskog centra za bezbednosnu politiku.

Beogradski centar za bezbednosnu politiku (od 1997. do juna 2010. godine poznat pod nazivom Centar za civilno-vojne odnose) nezavisni je istraživački centar koji radi na unapređenju bezbednosti građana i društva. U središtu interesovanja BCBP nalaze se politike koje kao cilj imaju poboljšanje ljudske, nacionalne, regionalne i međunarodne bezbednosti, posebno konsolidaciju reforme sektora bezbednosti i integraciju zemalja Zapadnog Balkana u evroatlantsku zajednicu. Svoje ciljeve BCBP ostvaruje istraživanjem, analiziranjem, predlaganjem praktične politike, javnim zastupanjem, obrazovanjem, izdavačkom delatnošću, stručnom podrškom reformama i umrežavanjem svih relevantnih aktera u bezbednosnu zajednicu.

Autor: Sever Džigurski

Izdavač: Beogradski centar za bezbednosnu politiku

www.bezbednost.org

Lektura: Tatjana Hadžić

Grafička obrada: DTP Studio

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

341.123.043:[351.86:305-055.1/.2(497.11)(0.03
4.2)

ЦИГУРСКИ, Север, 1981-

Praćenje i izveštavanje o sprovođenju

Nacionalnog akcionog plana Republike Srbije
za primenu Rezolucije 1325 Saveta bezbednosti
Ujedinjenih nacija [Elektronski izvor] /
Sever Džigurski. - Beograd : Beogradski
centar za bezbednosnu politiku, 2013

Način dostupa (URL):

<http://bezbednost.org/Sve-publikacije/5130/Pracenje-i-izvestavanje-o-sprovođenju.shtml>. -

Nasl. sa naslovne strane dokumenta. - Opis
izvora dana 19. 04. 2013. - Sadrži
bibliografiju.

ISBN 978-86-6237-037-2

a) Резолуција Савета безбедности

Уједињених нација 1325

COBISS.SR-ID 198063884

Ova publikacija nastala je u okviru projekta Unapređenje primene Rezolucije 1325 SB UN Žene, mir i bezbednost na zapadnom Balkanu (2011-2013.) koji UN Women sprovodi uz finansijsku podršku Vlade Kraljevine Norveške.

Stavovi izraženi u publikaciji pripadaju isključivo autorima, i ne predstavljaju nužno stavove UN Women, Ujedinjenih nacija, ili bilo koje druge organizacije pod okriljem UN-a.

United Nations Entity for Gender Equality
and the Empowerment of Women

